בש"פ 2296/16 – ברטו חג'ג' נגד מדינת ישראל

<u>בבית המשפט העליון</u>

בש"פ 2296/16

לפני:	כבוד השופט ח' מלצר
העורר:	ברטו חג'ג'
	נ ג ד
המשיבה:	מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז (כב' השופטת נ' אהד) מתאריך 03.03.2016 ב-מ"ת 5881-07-15; בקשה מטעם העורר להוספת טיעונים מתאריך 29.03.2016; בקשה לקבלת תסקירים ודו"חות נוספים מטעם העורר מתאריך 14.04.2016; בקשה מטעם העורר לתוספת טיעון משפטי מתאריך 05.05.2016

תאריך הישיבה:	י"ז באדר ב' התשע"ו (27.03.2016)
בשם העורר:	עו"ד ישראל קליין
בשם המשיבה:	עו"ד יעל שרף

החלטה

1. לפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז לוד (כב' השופטת נ' אהד) מתאריך 03.03.2016 ב-מ"ת 5881-07-15, בגדרה נדחתה בקשתו של העורר להקל בתנאי מעצרו, ולאפשר לו לצאת לעבודה.

להלן יובאו הנתונים הנדרשים להכרעה במכלול.

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - judgments.org.il ©

כתב האישום וההליכים הקודמים

2. נגד העורר ונאשם נוסף הוגש כתב אישום בו יוחסה להם עבירה של רצח בכוונה תחילה (עבירה לפי סעיף 300(א)(2) יחד עם סעיף 29(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977).

3. על פי עובדות כתב האישום, בסמוך לחצות הלילה שבין התאריכים 18.04.2004-19.04.2004 העורר והנאשם 2 הגיעו לדירה (להלן: הדירה) בה שהה באותה העת דורון סרוסי ז"ל (להלן: המנוח), כשהם מצוידים בסכין. לאחר שהעורר והנאשם 2 נכנסו לדירה, הם פנו אל החדר בו המנוח ישן, שם הם תקפו אותו בצוותא חדא בבעיטות, שיספו את גרונו ודקרו אותו בחזה, וזאת, על פי האמור בכתב האישום, בכוונה לגרום למותו. לאחר מכן העורר והנאשם 2 עזבו את המקום והסתתרו למשך תקופה ממושכת. כתוצאה מהמעשים המתוארים בכתב האישום המנוח אושפז במצב אנוש בבית החולים, כאשר הוא סובל מחתך בצווארו באורך של 5 ס"מ, שחתך את קנה הנשימה כמעט לחלוטין, ומפצע דקירה בצד שמאל של חזהו. בהמשך, בתאריך 12.09.2004 המנוח נפטר מפצעיו.

4. החקירה בעניינו של העורר והנאשם 2 נפתחה בסמוך לאירועים האמורים בשנת 2004, ואולם הוחלט לסגור אותה מחוסר ראיות. בשנת 2012 החלה חקירה מחודשת בעקבות הסכם עם עד מדינה שמסר עדויות מפורטות בתיקים שונים.

בתאריך 03.07.2015, הוגש כתב האישום הנ"ל נגד העורר והנאשם 2, ובד בבד הוגשה בקשה לעצור אותם עד לתום ההליכים המשפטיים. הדיון בבקשה נדחה מספר פעמים לבקשת הצדדים, ומעצרו של העורר הוארך על ידי בית המשפט המחוזי הנכבד עד להחלטה בבקשה.

5. בתאריך 31.08.2015, ולאחר קיום דיון בבקשה למעצרו של העורר עד לתום ההליכים – בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי קיימות ראיות לכאורה לביצוע המעשים המתוארים בכתב האישום על ידי העורר, ואולם סבר כי עוצמתן של הראיות האמורות מכורסמת כרסום ממשי עקב קיומה של הודעת מדובב מסוימת, המעיבה על התשתית הראייתית הנטענת. כן צוין כי יש ליתן את הדעת לזמן הרב שחלף מעת ביצוע המעשים הנזכרים בכתב האישום, המקהה את המסוכנות הנטענת הנשקפת מהעורר, ואת החשש לשיבוש הליכים, וכי בנסיבות, קיימת הצדקה לבחינת חלופת מעצר. לפיכך, בית המשפט המחוזי הנכבד הורה כי שירות המבחן יכין תסקיר מעצר בעניינו של העורר, וזאת במטרה לבחון את אפשרות שחרורו והתנאים לכך.

6. בתאריך 16.09.2016, לאחר קבלת התסקיר, התקיים דיון בסוגיית שחרורו של העורר בתנאים. בהחלטה שניתנה לאחר הדיון האמור, בית המשפט המחוזי הנכבד קיבל את המלצתו של שירות המבחן, והורה לשחרר את העורר ל"מעצר בית" בביתו, וכן לאפשר לו לצאת לעבודתו, בפיקוחה של אשתו ומפקחים נוספים שישגיחו על העורר בכל שעות היממה. זאת, חרף התנגדותה של המשיבה לאפשר את יציאתו של העורר לעבודה, שהתבססה על כך שבתסקיר הנ"ל צוין כי העורר הינו מניפולטיבי, וכי קיים סיכון להישנות התנהגות פורצת גבולות בעתיד, ובפרט בהתחשב בכך שהעדים בתיק הם תושבי עירו של העורר.

7. על ההחלטות הנ"ל מתאריכים 31.08.2015 ו-16.09.2015 הוגש ערר מטעם המדינה, שנדון בפני בתאריך 18.09.2015. לאחר שנשמעו טענות הצדדים ובעקבות הערותי, הצדדים הגיעו להסכמה לפיה – לאחר השלמת התנאים הנדרשים לכך על פי חוק

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - judgments.org.il ©

סדר הדין הפלילי(סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) – העורר ישהה במעצר בפיקוח איזוק אלקטרוני, ואולם לא יתאפשר לעורר בשלב זה לצאת לעבודתו. כן הוסכם כי נוסף על הפיקוח האלקטרוני – העורר ימצא בפיקוח של המשמורנים שנקבעו בהחלטת בית המשפט המחוזי הנכבד, וכי התנאים שהושתו עליהם בהחלטתו מתאריך 16.09.2015, כגון צו עיכוב היציאה שהושת עליו – ימשיכו לעמוד בתוקפם (ראו: בש"פ 6341/15).

8. בחלוף שישה חודשים ממועד החלטתי הנ"ל העורר הגיש בקשה לביטול המעצר בפיקוח אלקטרוני, לרבות שחרורו של העורר ל"מעצר בית" חלקי עם אפשרות לצאת לעבודתו. בתאריך 03.03.2016 בית המשפט המחוזי הנכבד דחה את הבקשה האמורה, וקבע כי בעניינו של העורר – לא התקיימו התנאים הנדרשים לעיון חוזר, וכי לא חלף זמן ארוך וממושך דיו שיצדיק את שינויים של התנאים בהם מצוי העורר.

החלטה זו היא מושא הערר שבפני.

טענות הצדדים בערר

9. לטענת העורר, בהחלטתי מתאריך 18.09.2015 נקבע כי ההסדר של מעצרו בתנאי פיקוח אלקטרוני הינו המתאים ביותר "בשלב זה", ולפיכך די בכך שחלפו שישה חודשים מעת שהוחלט כי הוא ירצה את מעצרו בדרך של מעצר בפיקוח אלקטרוני כדי להצדיק עיון חוזר בבקשתו. בנוסף, העורר טוען כי רק לאחרונה הושלמה העברת חומרי החקירה המרובים לידי ההגנה, וכי ההליך בתיק העיקרי צפוי להימשך זמן רב. גם משום כך, לטענת ב"כ העורר, יש לבחון שנית את האפשרות שהעורר יצא לעבודתו. העורר טען עוד כי קיימות שתי אפשרויות לשלבו במקום העבודה, וניתן לעשות כן או בדרך של קביעת חלונות פיקוח במעצר באיזוק אלקטרוני לשם יציאה לעבודה, או על ידי ביטול האיזוק האלקטרוני והעברתו לתנאי מעצר בית עם אפשרות יציאה לעבודה.

10. בדיון שהתקיים בפני בתאריך 27.03.2016 ב"כ העורר חזר על טיעוני הערר, תוך שימת דגש על התמשכות ההליכים הצפויה בתיק העיקרי, ועל כך שבתסקיר המעצר הומלץ לאפשר לעורר לצאת לעבודתו. ב"כ העורר טען כי יש לאפשר לעורר "חלון פיקוח", כמשמעו בסעיף 22ד(2) לחוק המעצרים לצורך יציאה לעבודה, שכן עסקיו של העורר קורסים בהעדרו.

11. המשיבה טענה מנגד כי דין הערר להידחות. לטענתה, לא ניתן לאפשר לעורר לצאת לעבודתו בעוד הוא עצור בפיקוח אלקטרוני, וזאת, לשיטתה, הן ככלל, במישור המשפטי, והן בנסיבות המקרה הקונקרטי. מבחינה משפטית, המשיבה טוענת כי חוק המעצרים – איננו מאפשר יציאה לעבודה כאשר עסקינן במעצר בפיקוח אלקטרוני. לשיטתה, מעצר בפיקוח אלקטרוני הוא "דרגת ביניים" בין מעצר מאחורי סורג ובריח, לבין שחרור בתנאים, ומתן אפשרות יציאה לעבודה נוגדת את תכליתו של מעצר זה. בנסיבות המקרה הנדון – המשיבה טענה כי האמור לעיל נכון ביתר שאת, שכן העורר מבקש לצאת ולשהות במשך 14 שעות במקום עבודתו, שהינו מקום ציבורי הומה אדם, ושבו אף התרחש הסכסוך שהיה ברקע האירועים הנטענים, מושאי כתב האישום. באשר לקצב ניהול ההליך, המשיבה ציינה כי להערכתה ידרשו כ-20 ישיבות הוכחות בתיק העיקרי.

12. בתאריך 29.03.2016, ב"כ העורר הגיש "בקשה לתוספת תשובה והתייחסות ביחס להערות ביהמ"ש הנכבד וטיעון הפרקליטות". בבקשתו זו ב"כ העורר טוען כי מאז הדיון הנ"ל, בו הוסכם בין הצדדים על העברתו של העורר למעצר בפיקוח

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - judgments.org.il ©

אלקטרוני, חל כרסום נוסף בראיות, ולטענתו, המצב הראייתי התחזק עוד לטובתו של העורר.

13. לשם השלמת התמונה יצוין כי בתאריכים 14.04.2016 ו-05.05.2016 בא כוחו של העורר הגיש שתי בקשות נוספות לשם השלמת טענותיו בערר, ובאותם מועדים המשיבה מסרה את התנגדותה להשלמות אלו. לא ראיתי לנכון להיענות לבקשות אלו, וזאת מכיון שמצאתי כי נסיבותיו של המקרה הנדון ממילא אינן מאפשרות את קבלתו של הערר.

אפרט הדברים מיד בסמוך.

דיון והכרעה

14. לאחר עיון במכלול החומר ושמיעת טיעוני באי-כוח הצדדים הגעתי לכלל מסקנה כי דינו של הערר – להידחות. להלן יובאו הטעמים למסקנה זו.

15. ראשית, אני סבור כי טענותיו של העורר אינן מצדיקות עיון חוזר בהחלטתו של בית המשפט המחוזי הנכבד, שכן בנסיבות העניין, לא נתגלו עובדות חדשות, ולא חל בשלב זה שינוי מהותי בנסיבות, או עבר זמן ניכר מעת מתן ההחלטה המצדיק, לעת הזו, עיון חוזר בה (השוו: סעיף 52(א) לחוק המעצרים). כדי שיערך עיון חוזר, יש להצביע על שינוי דרמאטי במערכת ראיות התביעה, ועל כרסום מהותי ומשמעותי בה (ראו: בש"פ 8216/13 אוחיון נ' מדינת ישראל (30.1.2014); בש"פ 7260/13 מדינת ישראל נ' כיאל (18.11.2013); בש"פ 4786/12 מדינת ישראל נ' טנסקי (12.7.2012); בש"פ 5387/12 קריאף נ' מדינת ישראל (16.7.2012)). אף העורר עצמו איננו טוען למעשה כי חל שינוי משמעותי כזה מאז העברתו למעצר בתנאי איזוק אלקטרוני, ודומה עלי כי בנסיבות העניין, לא די בפרק הזמן שחלף, כשלעצמו, כדי להצדיק עיון חוזר בהחלטה, שכן בקשה לעיון חוזר לא נועדה לשמש דרך לפתיחה מחודשת של החלטת המעצר הקודמת (ראו: בש"פ 5463/03 נסימוב נ' מדינת ישראל, בפיסקה 5 (25.6.2003); בש"פ 2274/02 עמרם נ' מדינת ישראל (18.3.2002)).

16. נוכח האמור לעיל, ומכיון שהגעתי לכלל מסקנה כי בנסיבות – לא קמה הצדקה לעיון חוזר, אין עוד צורך להכריע בשאלה המשפטית שהעלו הצדדים, והיא האם ניתן להורות על חלונות פיקוח במעצר באיזוק אלקטרוני לשם יציאה לעבודה.

למעלה מן הצורך ומבלי לקבוע מסמרות בסוגיה זו, אציין כי אני סבור שבחוק המעצרים אכן קיימת האפשרות העקרונית לקבוע, במקרים החריגים המתאימים לכך, חלונות יציאה לשם עבודתו של בגיר. האמור לעיל עולה משילובם של סעיפים 22ד(ג)(2) ו-22ד(2), המורים כך:

"22ד. החליט בית המשפט על מעצר בפיקוח אלקטרוני –
(1) יפרט בהחלטתו את כל אלה:
(א)...
(ב)...

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - judgments.org.il ©

(ג)(1)...
(ג)(2). חלון פיקוח יכול שיהיה לשם קבלת טיפול רפואי, טיפול נפשי או טיפול אחר הדרוש למפוקח, פגישה עם קצין מבחן בהתאם להמלצת שירות המבחן, ולגבי מפוקח שהוא קטין – גם לשם לימודים בבית ספר, ויכול שיהיה לתכלית אחרת שהומלצה בתסקיר המעצר, או לתכלית חשובה אחרת, מטעמים שיירשמו;
(ד)...
(2) יקבע בהחלטתו כי אדם שנמצא מתאים ונתן את הסכמתו לכך, יהיה ערב לקיום תנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני כאמור בפסקה (1)(ג) ו-(ד), ואם נקבע חלון פיקוח לשם יציאה לעבודה או ללימודים של מפוקח בגיר – יקבע בית המשפט ערב כאמור גם לעניין העמידה בתנאי חלון הפיקוח במקום העבודה או הלימודים" (ההדגשות שלי – ח"מ).

עם זאת, מובן כי אפשרות זו איננה הכלל, אלא שהיא תינתן במקרים יוצאי דופן שימצאו מתאימים לכך, והדבר נתון לשיקול דעתו של בית המשפט, שיבחן, בנוסף ליתר התנאים הנדרשים בחוק המעצרים טרם שיקבע חלון פיקוח לשם יציאה לעבודה המבוקשת, האם "אורכו" של "חלון היציאה" המבוקש איננו פוגע בתכלית המעצר בפיקוח אלקטרוני ושלום הציבור, יתר על המידה, בהשוואה לגריעה בזכויותיו של העציר.

17. ודוק: אינני סבור כי נסיבותיו של המקרה הנדון מאפשרות, נכון לעת הזו, קביעת "חלונות פיקוח" לשם יציאתו של העורר לעבודה. זאת בפרט בהתחשב בכך כי הלכה היא ששחרור נאשם המואשם בביצוע רצח ממעצר מאחורי סורג ובריח ייעשה רק במקרים נדירים, שכן עבירת הרצח היא עבירה המקימה חזקת מסוכנות, אותה ניתן לשלול רק בנסיבות יוצאות דופן (ראו: בש"פ 8291/15 אבו זעילה נ' מדינת ישראל (15.12.2015); בש"פ 3517/14 מדינת ישראל נ' גורבאן (25.5.2014); בש"פ 6888/13 דלו נ' מדינת ישראל (27.10.2013)).

18. אמנם, נוכח נסיבותיו של המקרה, הכרסום בעוצמתן של הראיות, והסכמתם של הצדדים מתאריך 18.09.2015 – התאפשר לעורר לשהות בתנאי מעצר בפיקוח אלקטרוני, ואולם בשלב זה, ומכיון שטענת הכרסום הנוסף בראיות נטענה בעלמא, הרי מבלי להמעיט מקשייו של העורר – לא מצאתי מקום להקל הקלה נוספת בתנאי מעצרו של העורר ולאפשר לו לשוב למקום עבודתו. זאת בפרט בהתחשב בכך שחרף המלצת שירות המבחן לאפשר לעורר לצאת לעבודתו – התסקיר בעניינו של העורר לא היה חיובי לחלוטין, ונאמר בו כי קיים סיכון להישנות התנהגות פורצת גבולות בעתיד. האמור לעיל נכון ביתר שאת בהתחשב בכך שכאמור, העדים בתיק הם תושבי עירו של העורר, וכי במקום בו העורר מבקש לחזור ולעבוד – התרחש הסכסוך שעמד ברקע האירועים, מושא כתב האישום (השוו: בש"פ 9129/15 מדינת ישראל נ' קופר (05.01.2016)).

19. כאמור, העורר היה מצוי כחודשיים במעצר מאז הגשת כתב האישום נגדו ועד שהוא הועבר למעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני, והוא שוהה במסגרת זו כ-7 חודשים נוספים. לפיכך, במידה ולא ישתנו הנסיבות קודם לכן – סוגיית מעצרו ותנאיה תוכל להיבחן בשנית בתום התקופה הנקובה בסעיף 61(א) לחוק המעצרים לגבי מי שהיה נתון במעצר בפיקוח אלקטרוני, אם תתבקש הארכת מעצרו מכח סעיף 62(א) לחוק האמור.

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - judgments.org.il ©

ניתנה היום, ז' באייר התשע"ו (15.5.2016).

ש ו פ ט

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - judgments.org.il ©